

Αυξημένος κίνδυνος θρομβοεμβολικής νόσου και σχετιζόμενης θνησιμότητας σε ασθενείς με COVID-19

Όλο και περισσότερες μελέτες δείχνουν ότι υπάρχει αυξημένος κίνδυνος θρομβοεμβολικής νόσου σε ασθενείς με COVID-19. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Ιωάννης Ντάνας, Παναγιώτης Μαλανδράκης, Μαρία Γαβριατοπούλου** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα αποτελέσματα πρόσφατης συστηματικής ανασκόπησης και μετα-ανάλυσης των M.B.Malas και συνεργατών στο περιοδικό E-Clinical Medicine (MB Malas et al. Thromboembolism risk of COVID-19 is high and associated with a higher risk of mortality: A systematic review and meta-analysis. 20 November 2020. DOI:<https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100639>). Κατά την αναζήτηση εξετάστηκαν 425 πιθανές μελέτες σχετικές με COVID-19, ενώ τελικά επιλέχθηκαν 42 και αποθησαυρίστηκαν στη μετα-ανάλυση. Συνολικά συμπεριλήφθησαν δεδομένα από 8271 ασθενείς. Θρομβοεμβολικά συμβάματα παρατηρήθηκαν στο 21% των ασθενών με COVID-19, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανήλθε στο 31% μεταξύ των νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19 σε μονάδες εντατικής θεραπείας. Συνολικά, το ποσοστό της εν τω βάθει φλεβοθρόμβωσης ήταν 20% για όλους τους ασθενείς με COVID-19, 28% για τους νοσηλευόμενους ασθενείς σε μονάδα εντατικής θεραπείας και 35% για τους ασθενείς που κατέληξαν από COVID-19 και υπεβλήθησαν σε νεκροτομική μελέτη. Το ποσοστό της πνευμονικής εμβολή ήταν 13% στο σύνολο των ασθενών, 19% μεταξύ των ασθενών σε μονάδες εντατικής θεραπείας και 22% σε νεκροτομικές μελέτες. Τα ποσοστά της αρτηριακής θρομβοεμβολής ήταν αρκετά χαμηλότερα, ήτοι 2% για το σύνολο των ασθενών και 5% για τους ασθενείς σε μονάδες εντατικής θεραπείας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η θνησιμότητα ανήλθε στο 23% μεταξύ των ασθενών με θρομβοεμβολή σε σύγκριση με το 13% μεταξύ των ασθενών με COVID-19 χωρίς θρομβοεμβολή. **Η πιθανότητα θανάτου ήταν δηλαδή κατά 74% υψηλότερη μεταξύ των ασθενών με θρομβοεμβολή συγκριτικά με τους ασθενείς με COVID-19 χωρίς θρομβοεμβολή.** Συμπερασματικά, ο αυξημένος κίνδυνος θρομβοεμβολικής νόσου και συνοδού θνησιμότητας σε ασθενείς με COVID-19 καθιστά επιτακτική την ανάγκη για σχολαστική αξιολόγηση των παραγόντων κινδύνου θρομβοεμβολής σε όλους τους ασθενείς με COVID-19 και **προληπτική εφαρμογή κατάλληλης αντιπηκτικής αγωγής για θρομβοπροφύλαξη.**